

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatárási vagy megőrzésére nem vállal kötelet.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 2 kr.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egy évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 50
Helyben az aznapos árak:	
Egy évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egy évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 50

NAGYVÁRAD, márcz. 31.

Pusztulunk, veszünk! . . .

A magyar »gentry«, mely az ország fenállásának ezer éves történetében a legnevezetesebb szerepet vitte, *veszedelemben van*; elmondhatja maga felől Tompával, hogy: »pusztulunk, veszünk.« Azok, akik a merkantil politikát szekerére felkaphattak, *meggazdagodtak*; akik az ősi erények útján megmaradva, a becsületes munka, a földművelés mellől várták a mostoha idők jobbra fordulását, *elvéreztek, leszegényedtek*: várják a végrehajtó dobosát, ki őket az ősök vérével megszentelt barázdákból kilicizálni fogja, hogy az új földesurak birtokába menjenek.

Az elsők meggazdagodottak: kiválnak ezen a régi magyar államot alkotó osztályból, mintha szegénynek vérokonaikat: *grófokká, bárókká lesznek*. . . Szaporítja a merkantilizmus a mágnás-osztályt, mint az esős idő a gabonát szaporítani szokta, mert érdekében áll, hogy szaporítsa.

Idő kérdésének látszik tehát csak azon kornak eljövetele, midőn Magyarország csak két néposztályból: *dúsgazdagokból és földhöz ragadt szegényekből fog állani*; ha t. i. a korszellem, melynek intező keze a Fáraók korától egész a — Bánffy korszakáig, minden nép történelmében hatalmas szerepet játszott, játszik és játszani fog a napok végeig, — *mást nem határozott*.

A jövő az Isten kezében van. Mi van benne megírva Árpád nemzetének sorsa

felől? azt véges emberi észszel csak *találgatni* sejteti, de — *tudni* nem lehet. . .

Mi vitt bennünket azon lejtőre, melyen már csak ilyen kétségbeesett gondolatok képeznek egy-egy sziklát arra nézve, hogy az aggódó hazafilélek bennük megkapaszkodhassék? Ezt jó lesz megvizsgálni. Talán ha megtaláljuk ezen szomorú okozatnak az okát, talán annak eltávolítása által megszüntethetjük az okozatot.

Hogy a mi gentrynket és áltájában a más népeket is, mi juttatta a romlás a pusztulás lejtőjére, azt ma már tudja minden tisztán látó ember; tudja, hogy veszítünk az *álliberálizmus* és annak szárnyai alatt nagyra nőtt merkantilizmus, mely régi Isteneinket száműzte, az ősi erény oltárát lerombolta és egyetlen bálványt a *pénzistent építette föl*, — okozta. Ennek a bálványnak a talapzatára azt irta ravasz tufanggal, hogy: »*in hoc signo vinces*.«

Mert, hogy ezen hit nem egyes embereknek *álomlátása* csak, hanem a népeknek *közös hite*, mutatja a merkantilizmus néprontó kicsapongásai ellen világszerte szerveződő mozgalom. . . Most még csak a merkantilizmus rablóvárait a börzék ostromolják, de nem lehet messze az idő, midőn az egész derék hadat szét fogja szórni a józan *konzervatívizmus* szervezkedő hadserege. . . És, hogy nagy a *panik* merkantilisták táborában már is, mutatja az ő éktelen lármájuk; tudva lévén ugyanis, miszerint: »*az kiabál a kiabál a háza ég*.«

De ami a legesudálatosabb ezen mozgalomban az, hogy mi magyarok, ha moz-

gunk is, ha megyünk is: mindig csak *hátul kullogunk*, a liberális kormány által az ankétek és haszontalan tanácskozások zavaros vízeivel elárasztott utakon; hogy a mi pusztuló gentrynk még most sem akarja elhinni, hogy életfája *mélyen van fűrészelve*, hogy nem is kell vihar, mely ledöntse, hogy saját sulya alatt is le fog dűlni a megsemmisülés ingoványába és fölötte össze fog csapni a pauperizmus a dúsgazdag plutokráciával. Pedig, hogy e két egyiránt romboló elemnek összetalálkozása után a mi hazánk, nem mint önálló független Magyarország fog a válságból kikerülni: az *több mint valószínű*.

De hát miért van ez így? kérdezi az aggódó lélek.

A század egyik legnagyobb szelleme. Hugo Viktor azt mondja, hogy: »*aki szavaz és választ, az részt vesz a kormányzásban*.« A magyar gentry a most uralkodó alkotmányos abszolútizmus alatt, mindig szavazott és választott, következésképpen *mindig részt vett abban a kormányzásban*, mely az ő vesztét és az ország elszegényedését okozta. Igaz, hogy ezen szomorú munkában részt vett vele az ország minden polgára is, de még ezek bűnróvásának nagy része is a gentry lelkén szárad; mert például a szavazattal bíró földműves-osztály legtöbbször a szerint gyakorolta alkotmányos szavazati jogát, amint őt egykori földesura befolyásolta. Csak igen kivételes esetekben nem érvényesült tehát az a közmondás, hogy »*a capite — foetet piscis*.« . . .

No de a nagy hullámokat verő gazda-

A „TISZANTÚL“ TÁRCZAJA.

A dinnye.*

Irtá: K. NAGY SÁNDOR.

Létai Mihály uram egész éjjel noszogtatta ökreit a poros országuton:

— Csá, ide virág! Hők ide Hegyes! Hőj előre te, hogy az Isten is áldjon meg! No még, no!

A szíjj-ostor azonban oda volt akasztva a löcsre. Bizony, elő se vette, ugys hallgattak a szavára azok a jámbor barmok s habár méltóságteles lassúsággal, de mégis csak haladtak előre. No, de hát sok idő eltelik ám az esthajnal-észillagnak a piros felhőbe alámerülésétől, addig, amíg ez a fényes csillag — a Létai Mihály uram véleménye szerint — leszál Amerikába, végig vándorol annak kerek egén és megkerülve a földet, még fényesebben buvik ki a bihari hegyek közül — hajnalban. Ez idő alatt a Hegyes, meg a Virág is elhagyták a sárga homokot, a hirtelen száradó fekete földet s mire egészen megvirradt, már ott állottak a városi nagy-piacz közepén s a szekér mellé leheverve elkezdtek a kérődzést, melyre az uton nem volt kedvük.

Nem is volt ám kis dolog azt a kétszáz darab szép nagy görög-dinnyét huzni, a mivel a szekér megvolt rakva s ráadásul még a sze-

* Mutatvány a szerző »Csod és Rend legu« című legújabb könyvéből.

kérenült Létai Mihály uram is kedves élete párjával, a kik külön-külön meghaladták a métermázsát.

Létai Mihály uramnak termett a legszebb görög-dinnyéje az egész Homok hátán. Hozzá is látott becsületesen munkájához: még az őszön feltörte a gypet, meg is hengerezte, a tavaszon megszántotta a földet előbb csára, azután hajszra bogárhátra, megboronálta vasboronával hosszúra, tövis-boronával keresztbe. Mikor aztán eljött az új évtől századik nap — a dinnyevetés törvényes ideje — kis kerek dombokba elfészkelte szépen a fajok szerint elkülönített dinnyemagot s kikelés után megkapálta négyezer, hogy egy szál gaz se tudjon nőni a földben. Mikor aztán azok a kis vékony bolond indák elkezdtek jobbra-balra futni, nem tudván, hogy merre lenne nekik jobb, vagy pedig az a szivertelen szél vad kedvtelésből össze-vissza zavarta őket s egymásba fogóztak, hogy jobban elment tudjanak állani: Létai Mihály uram szépen kibonyolította és rendes utjokra terelte őket, oly gyöngéden, hogy még csak az üdítő és csodás gyorsasággal nevelő harmat se hullt le rólok. Óvatosan járt a csillagsugarakon le a földön, hogy rá ne módjára szétágazó indák között, hogy rá ne hájon egyikre se, nehogy ezáltal az egészet elpusztítsa. Kötött is a dinnye hamar s alig hullatta el kis sárga virágát: egyik nap még csak olyan volt, mint egy mogyoró, másnap hét mint egy tojás, azután mint egy csupor, egy hét múlva mint egy fazék, következő héten pedig, mint a Létai Mihály uram feje. (Pe-

dig ő kigyelmének volt elég nagy, különben nem hívták volna gyermekkorában fejcsőves Misának s most nem választották volna meg törvénybíróknak.) Es még azután is nőtt. (Nem a Létai Mihály uram feje, hanem a dinnye.) No de nem is rongálta meg nagy ákom-bákomokkal, virágokkal, nyomorék cimerekknek mélyen a dinnye beléig bekaparásával, hanem egy fillérenyi területen lesikálta a külső zöld haját s midőn ez megszáradva megfihéredett, erre irta tintával, vagy plajbásszal a dinnye sorszámát, hogy tudja, hány van s nem vész-e el.

Bezzeg, meg is látszott rajta az Isten áldása. Messziről ki lehetett mutatni az ő dinnyeföldjét, úgy kiemelkedtek a nagy barna és csikos dinnyék a kövér indák közül, mintha valami disznó-nyáj hevert volna ott. Pedig eleget takargatta őket, gödröt is ásott alájok, holott az ő fufangos eszével és törvénybírói tekintélyével azt is kifundálta, hogy a csosz kunyhójának a szája arra legyen fordítva az ő földje felé. Még így is vészelt el dinnyéjéből. No, de maradt azért elég. A mint érnei kezdett, a legelső zsengéből — a mint Istenfélő emberhez illik — küldött egy párt a papnak, ott meg éppen városi vendégek voltak s ezek elvitték a nagyszerű dinnye hírt a városba, még az újságba is belekerült. Ekkor aztán a vidékiek és a városi kofák esapatszámra keresték fel a Létai Mihály uram házat s igen tisztességesen megfizették a pompás Lubi- és hevesi dinnye árát.

mozgalom azt bizonyítja, hogy a magyar gentry, mely ezen osztálynak a gazdáknak zömét képezi, — tudatára jutott annak, hogy cselekvési idejének a tizenkettedik órája ütött. Legyen tehát nemcsak reményünk, de erős hitünk is! . . . A magyar gentry aberrációiba többé vissza esni nem fog, *visszaesnie nem szabad*; és ezer esztendő alatt, jónak bizonyult államalkotó szerepét — *et si fractus illabitur orbis* — vissza fogja hódítani!!

K—y.

Panama-lajstrom.

Daczára azon merész és frivol magyarázatoknak, melyeket a kormánypárt Cátói az összeférhetlenségi törvényhez fűznek, napról napra szaporodik a lemondó részvénytársasági direktorok száma. Ma Bécsből jelentik, hogy *Láng* Lajos a képviselőház alelnöke levélben hozta tudomására a Nöbel-féle dinamit-részvénytársaságnak, hogy nem fogadja el esetleges megválasztását ezen társulat igazgatóságába.

Máig tehát következő kormánypárti képviselők mondtak le igazgatói állásukról:

Gróf <i>Andrássy</i> Géza	} az Agrár-banknál,
<i>Berzeviczy</i> Albert	
Gr. <i>Pejacsevich</i> A.	
<i>Lánczy</i> Leo	} a Telefon-társulatnál,
<i>Mezei</i> Mór	
<i>Weisz</i> Berthold	az Iparbanknál,
<i>Ágoston</i> József	az Első-Magyar-Biztosító-,
<i>Láng</i> Lajos	a Dynamit-társaságnál, és
<i>Polyák</i> Béla	a Vaggon-gyárnál.

Kétségtelen, hogy ezzel a névsor még befejezve nincs és a legközelebbi napokban újabb lemondások következnek be, mert az összeférhetlenségi bizottság tegnapi határozata után önérvényes politikai nem ragaszkodhatik többé olyan állásokhoz, melyeket a közvélemény és az összeférhetlenségi bizottság fele a mandátummal összeférhetetlennek tart.

A kormányelnök példája nyomán egyes fizetett lapok azzal fenyegetőznek, hogy ők is közölnek »majd« egy listát, melyen ellenzéki képviselők szerepelnek, mint részvényesek. Ez nem egyéb, mint képmutató terrorizálás. Ilyen

esetben nem fenyegetni, hanem nyíltan kiírni kell a gyanus neveket. És ki is írják ezek a lapok a neveket szívesen, de legjobb akaratuk, mellett is csak olyat tudnának néhányat megnevezni, akik rég megszűntek *képviselők* lenni. Igazán kár, hogy a színe-kurás urak maguk szennyését nem vihetik azok táborába, akik bár szegényesebben, de tisztább ruhákban járnak. Egyébiránt épen csak erre volt még szüksége a kormánypártnak, hogy tökéletesen kompromittálva legyen.

Jellemzi a helyzetet az, hogy a kormánypárton abban reménykednek, hogy Husvét előtt már csak 3—4 ülést tart a Ház, az ünnepek után pedig jönnek a kiegyezési javaslatok s így elfelejti a közvélemény az inkompatibilitást.

Kis lottó és osztálysorsjáték.

Az elzászi bank ügye s az ezzel kapcsolatosan felmerült inkompatibilitási esetek ismét aktuálisá tették az osztálysorsjáték intézményét, mely nálunk a kis lutrit van hivatva helyettesíteni. Érdekesnek tartjuk tehát közölni, hogy ennek a vállalatnak a finanszírozása mily alapon nyugszik.

A számítás (a Neue Freie Presse szerint) a következő:

A bérlő társaság fizet egy félévre 542.000 sorsjegy-részért	14.244.000	korona.
Írásdíjak fejében beszed	1.084.000	"
Marad nyeresémnyekre . . .	13.160.000	"
Ebből levonnak 20% adót	2.632.000	"
A társaság tehát írásdíjak és nyeresémny adófejében bevesz	3.716.000	"
A mi egy egész évben . . .	7.432.000	"
Ebből kap az állam	3.020.000	"
A vállalatnak marad	4.412.000	"

A nyers haszon, mit a vállalat elér, 2,206 millió forint. A kezelési összeg ugyan még nem állapítható meg, de körülbelül máris kitetszik, hogy a 3 milliós részvénytőke hallatlan óriási perzentet fog jövedelmezni, feltéve, hogy minden félévben sikerül eladni a 100.000 sorsjegyet.

Ugy látszik, hogy nem a szegény osztály kiméltése volt itt a főczél, hanem a busás nyereség elérése. — És így az is érthető, hogy *B e n k e* Gyula képviselő lemond inkább mandátumáról, csak hogy az új részvénytársaságnak vezérigazgatója lehessen.

Sok az eszkimó, kevés a foka.

Rövid időközökben már harmadszor fogja élvezni az Erzsébetváros az alkotmányos élet gyönyöreit, április 12-ére tüzte ki ugyanis a központi választmány az új választást a Morzsányi helyére. Jelenleg nem kevesebb mint 7 jelölt pályázik a proviziós honatya örökébe, kik a következők:

B r a u n Vilmos, államvasuti titkár.
C s e r n á t o n y Lajos.
G o n d a Dezső dr. fővárosi ügyvéd.
G o l d n e r Adolf dr. fővárosi orvos.
H a r t m a n n Elek ügyvéd.
R á t h Károly kereskedelmi muzeumi igazgató
T h o r o c z k a y Viktor báró, a főrendiház titkára.

Komoly számba azonban csak *B r a u n* *C s e r n á t o n y* és *T h o r o c z k a y* jöhetnek. Az előbbi azért, mivel a multkorai választáskor csak alig 200 vokssal bukott, *C s e r n á t o n y* mert ő a hivatalos jelölt, *T h o r o c z k a y* pedig főrendiházi tag voltánál fogva jöhet figyelembe.

Az Erzsébetváros pedig már megeléghette volna a kormánypárti jelöltet s meglehetné azt, hogy ellenzéki képviselőt válasszon már csak azért, hogy Budapestnek legalább ellenzéki képviselője legyen.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márc. 31.

Elnök: Szilágyi Dezső.
 Jegyzők: Molnár Antal, Eszterházy Kálmán, gr., Rakovszky István.
 A kormány részéről jelen vannak: Bánffy, Dániel, Lukács, Perczel.

Elnök bemutatja *Debreczen és Kassa feliratát a kvóta felemelése ellen.*

Ezután harmadszori olvasásban elfogadták a költségvetési törvényről szóló javaslatot, melyet hozzájárulás végett átküldenek a főrendiházhoz.

Mayer Károly előadó bemutatja az állami számvevőszék jelentését az 1896-ik év III. negyedének kiadásairól.

Ezt is tudomásul vették s átküldték a főrendekhez.

Ugyancsak Mayer Károly előadása alapján tudomásul vették a számvevőszéknek Magyar és Horvát-Szlavon országok közti leszámolásról szóló jelentését.

A napirend ezzel letárgyaltatott.

Elnök megállapítja a holnapi ülés napirendjét.

Létai Mihály uram mosolyogva rakta a sok szép fényes koronát a tulpános ládafiába, csak úgy, parázson, mondogatván feleségének.

— No lásd, anyjok! most már ki van fizetve nemcsak a föld, de a munka ára is még pedig busásan.

— Hát ha még a városban adtuk volna el — sohajtott az asszony elégtelenül.

— Ne békételenkedjél. Kalára, hiszen többet kaptunk már be így is háromszáz forintnál.

— Még többet kaptunk volna, ha a nyereség is a mi zsebünkbe folyt volna be, a mit az ide jövő vevők kaptak.

— Ki tudja?

— Biz azt tudhatja kigyelmed is, hogy csak nem jártak ingyen.

— De lásd, így nekünk helyünkben se kellett kimozdulni.

— Mert rest kigyelmed, ha az nem volna, legalább azt az utolsó kétszáz dinnyét nem kótyavetyélád el itthon potom-áron, hanem bevinné a városba s ott adná el kétszerannyiért.

— Na, hát nem vagyok rest, be is viszem — felelt nyomatékosan Létai Mihály uram, egyet csavarintva nagy vastag bajuszán s nagyot rántva rézesattos nadrág-szíján — csak aztán magadra vess, Kallára, ha rosszul üt ki.

Ez volt az oka, hogy Létai Mihály uram az utolsó s legszebb kétszáz dinnyéjét a városba vitte eladni.

A mint megállott a piacon, valósággal

előzönlötték szekerét a vásárlók, alig tudott felelni a kérdésekre. Hogy adja ezt a Lubit? Hát ezt a hevesít? Kunsági ez! Nem tök között termett? Apró magvu? Mire tartja? Mi ennek az ára?

De mielőtt csak egynek is kifizeték volna az árát. (fizetetlenül vittek el eleget.) egyszerre csak ott termet három rendőr-hajdu és szétkergette vásárlókat s aztán az egyik oda szökött nagy mérgesen Létai Mihály uramnak.

— Fogja be kend hamar azokat piczók-száju ökröket s vigyük a dinnyét behüteni.

— Hiszen, galambom, nem melegek ezek — felelt Létai Mihályné asszonyom.

— Kend meg ne sápitózzék — förmedt rá a hajdu, csak menjünk hamar a Körösbe.

Létai Mihály uram előbb tréfának vette a dolgot, de azután látván, hogy ellenvetéseinek semmi eredménye sincs, bizony befogta a csábékat s oda noszogtatta őket a Köröspartra. Ekkor aztán a hajduk minden rimázkodás daczára egymás után az egész szekér dinnyét behányták a folyóba.

— Ni, milyen szépen usznakt!

Létai Mihály uram és neje könnyes szemekkel nézték ezt. De hát még hogy megijedtek, midőn rájuk kiáltott az egyik hajdu:

— No, most meg menjütek a városházához.

— Menjünk bizony, én is azt akartam mondani — felelt az asszony — legalább ott majd megmondják, miért pocskolták el azt a drága sok szép dinnyénket.

A rendőrkapitány aztán meg is mondta:

— Azért biz' azt, néném-asszony, mert kolerás világ van s nem szabad dinnyét árulni.

— De alásan felkérem a tekintetes kapitány urat — huzódzott Létai Mihály uram — nálunk nincs kolera s a fősolgabíró ur nem is adott ki olyan rendeletet. Tudnám, hiszen én vagyok a törvénybíró, mikor otthon vagyok.

— Itt a városba ki van adva a rendelet s olvasható minden szegleten.

— Mi ránk nem kötelező ez a városi rendelet — felelt az asszony, — mert mi itt idegenek vagyunk.

— De kötelező ám, mert a törvény szerint: »a kihágás elkövetői azon esetben is büntetendők, ha azon területen, melyen azt elkövetették, csak ideiglenesen tartózkodnak, habár a rendes lakhelyükön büntetendő cselekményt nem képez. (1879. évi XL t.-cz. 4.§.)

— Kigyelmetek — folytatá tovább a kapitány — otthon eladhatták volna a dinnyéjüket nyugodtan, de itt a városban ki van adva a rendelet, hogy dinnyét árulni nem szabad, ez a rendelet mindenkire szól, a ki a város területén tartózkodik. Kigyelmetek megszegtek a rendeletet s ezért dinnyéjüknél elkobzásán kívül még fizetnek küntetésül 20 forintot . . .

Bizony, minden vonakodás mellett is ki kellett fizetni a büntetéspénzt. Mikor azután ballagtak hazafelé a csendes ökörszekérrel, Létai Mihály uram nagyokat sóhajva mondogatá:

— Látod, Kallára! Mégis csak jobb lett volna otthon eladni a dinnyét!

Interpelláció.

Asbóth János röviden, minden kommentár nélkül interpellálja a pénzügyminisztert. Kérdi a minisztert, hajlandó-e az osztrák államvasutársaság telepén történt oraviczai kazánrobbanás ügyében vizsgálatot indítani, hogy kiderítsék, kit terhel a felelősség a folyton ismétlődő szerencsétlenségek miatt.

Ezzel az ülés 12 óra után bevégeződött.

A nagyvárad-i kath. iskolák tanulói.

— Érdekes statisztika. —

Palotay László kanonok egyházmegyei tanfelügyelő a napokban hivatalos látogatásokat végzett az összes nagyvárad-i róm. kath. elemi és polgári iskolákban és képzőintézetekben.

A látogatást végző tanfelügyelő mindenütt sűrűn tömve találta az iskolapadokat. A tanulók számát, amely sokkal nagyobb, mint bármikor volt az előző években, a következő érdekes statisztika tünteti fel:

Fiúk:

A nagyvárad-olaszi fi-elemi iskolai tanulók száma	320
A nagyvárad-ujvárosi fi-elemi iskolai tanulók száma	216
A velencei fi-elemi iskolai tanulók száma	143
Nogáll János intézetében fi-elemi iskolai tanulók száma	30
Összesen	709

Leányok:

Várad-olaszi külső nyolcz osztályban	Orsolyáknál	366
Várad-olaszi belső nyolcz osztályban		
Nagyvárad-i nyolcz osztályban az ujvárosi irgalmas néneknél		326
Nogáll János intézetének nyolcz osztályában ujvárosi irgalmas néneknél		298
Várad-velencei hat osztályban irgalmas néneknél		256

Várad-olaszi tanítónő képzésében.

Az Orsolyák vezetése alatt rendes képzésznő	69
Engedélyezett magántanuló	22
Összesen	36

Óvodások.

Nagyváradon	105
A Nogáll Intézetében	140
Várad-Velencei	91
Összesen	2573

Ha tehát a főgymnasium 500-at meghaladó növendékeit s a kir. kath. jogakadémia másfél százat jóval meghaladó hallgatóit nem is vesszük számításba, és figyelmen kívül hagyjuk a többi kath. felsőbb tanintézeteket, amint például a tanítóképzőket, seminariumot stb. úgy arra a tapasztalatra jutunk, hogy Nagyvárad 4000-et meghaladó tanulónak több, mint fele kath. tanintézetekbe jár; ha pedig a fentebbi tanodákat is beleszámítjuk, úgy körülbelül háromnegyede. Fontosnak tartjuk ezt azért is megemlíteni, mivel tudvalevőleg jóllehet a katolikusok fizetik az 5%-os iskola adót, abból egyetlen kath. tanintézet sem kap egy fillért sem, hanem csak a közös iskolák fenntartására megy.

Örömmel regisztráljuk ezeket az adatokat, mert ezek a napnál fényesebben demonstrálják, hogy mit tesz az vallás közművelődésért, hogy mit tesz a püspök és káptalan az iskolákért. Ezeket nem lehet megczáfolni semmiféle frázisokkal.

Az eladott erdő.

— Mikor a törvényt nem ismerik. —

Hogy milyen gyászos következményekkel jár az, ha valaki a törvényt nem ismeri, arról alaposan meggyőződött Sebes biharmegyei község. Az eset a következő:

Sebes község lakossága már régóta rengeteg összeggel tartozik a kincstárnak maradvány földváltás címén. A pénzügyigazgató egyre

sürgette évek óta a fizetést, de a község lakossága alig bírja a mai viszonyok közt tengetni saját életét, nem hogy még régi adósságok fizetésére volna pénze s a finansz sürgetésére még csak nem is feleltek semmit.

A tartozás összege azonban a kamatokkal illesztően [kezdt] növekedni s a kincstár belátta, hogy itt a fenyegetés nem használ semmit, kemény hangon ráirt tehát Sebes községére, hogy tovább nem vár, tessék fizetni, különben megütik a dobot.

Van a községnek egy szép nagy erdeje, mely ugyszólván egyetlen vagyonát képezi, egyet gondolt hát Lukucz Vaszali főbíró és összehíván a kupaktanácsot, elhatározták, hogy ezt a szép sudar erdőt, melynek fái felett már több mint egy évszázad viharzott el ott a havasok tövében, legjobb lesz kivágni s eladni. A szegény embernek úgy sem kell sok fa, hisz nincs neki sok sütni, főzni valója, azután meg a gyönyörű hatalmas fákért olyan árt kapnak, melyből nemcsak az összes adósság kitelik, de még marad egy kis parázs pénz is.

A bölcs határozatot az előjáróság vita nélkül egyhangulag jóváhagyta s másnap reggel kivonult az egész lakosság fejszével, fűrészszel s neki láttak, hogy porba döntsék azokat a hatalmas lombkoronájú tölgyeket, melyek oly büszkén meredeztek az ég felé.

Arra persze nem is gondolt a lakosság, hogy a világon még olyan paragrafusok is vannak, melyeket úgy hívnak, hogy erdészeti törvény. Hisz nem igen tudnak ők olvasni. Alig van egy-két ember a faluban, ki értené a betűvetés mesteriségét. Ott a rengeteg erdők mélyén késő ősszel pedig nem igen jár ember úgy hogy mikor a belényesi főszolgabíró észre vette, hogy a gyönyörű nagy erdőt vágják, már alig egy-egy fa nyújtogatta szomorúan ágait az ég felé.

Baiersdorf és Biach bécsi czég valahogy nesztét vette, hogy milyen pompás fa hever ott a havasok alján szép rendbe rakva hosszú sorokban, s jól tudván, hogy ez a fa 5—6-szor többet ér, ha egy kicsit közelebb hozzák a civilizált világhoz, fogta magát leküldte egyik megbizottját, s az egyik czégtag egy szép reggelen megjelent sebesen s kérdészködött, hogy nem volna-e fa eladó.

A főbíró örömeiben majdnem az égig ugrott s nyakába akasztva ködmönét, kivezette a bécsi urat az erdőbe s büszkén mutatott a levágott fatömegre: »Tessék választani.«

Egy óra mulva az összes fa a Baiersdorf és Biach czégé volt. 8000 frtot adott érte a vevő, melyből 2 darab ropogós ezres azonnal le is olvastatott előlegként a főbíró kerges markába, ki soha életében nem látott még ilyen szép cifra sárga papirost s egy hétig csodájára járt az egész falu, hogy megnézze azokat a szép angyalfejeket, melyek olyan vidáman mosolyogtak le a papírról.

A vétel azonban nem maradhatott sokáig titokban s mire a harmadik szekeret telerakták fával, a főbíró kap egy rendeletet, melyben Biharmegye szigorúan megtiltja, hogy az engedély nélkül levágott erdőt el ne merjék adni s beczítaltta igazolás végett az egész előjáróságot.

Hasztalan volt minden mentegetőzés, csürés-csavarás, tegnap meghozták az ítéletet a község a törvény áthágása miatt 1500 frt. pénzbírsággal lett büntetve, de tekintetbe véve az enyhítő körülményeket a levágott fát nem foglalták le hanem az eladási engedélyt megtagadták.

Ott fognak hát most a rengeteg mélyén

elporladni azok a szép fatörzsek, melyeknek egy évszázad kellett hogy kifejlődjenek. Pedig bizonyára nem egy gondolt arra, hogy valamikor mint valamel büszke hajó oldalfala fogja áthasítani a tenger hullámaait s bejárja a világot s most itt kénytelen elkorhadni összeszáradni, vagy legfelyebb valamely rozszant kunyhó tetőzetét hordozni évtizedeken át.

Sebes község lakói pedig elmélkedhetnek a felett, hogy milyen kellemetlen dolog is az, hogy ha az ember csak a maga feje után indul.

UJDONSÁGOK.

Felhívjuk t. előfizetőinket, kiknek előfizetése a hó végén lejárt, annak szives beküldésére, hogy a szétküldésben fennakadás ne történjen.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Április 1. Az orvosegyet. ülése.
 1. A Biharmegyei Népművelési Egyesület választmányi ülése d. u. 5 órakor.
 1. Közigazgatási ülés a városházán d. u. 8 órakor.
 1—3. Fősorozás.
 3. Az önkéntes tűzoltók lakomája Fekete Lászlónál a 9000-ik óráig alkalmából, este 8 órakor.
 4. A rabsegélyző egyesület közgyűlése, d. e. fél 11 órakor a fogház épületben.
 4. A »Szigligeti Társaság« közgyűlése, d. e. fél 11 órakor a városházán.
 4. A jogászok matinéja.
 5. Biharmegyei közigazgatási bizottságának ülése d. e. 10 órakor.
 6—7. Jegyzői vizsga a vármegyházán.
 9. A székesgyház új oltárának felszentelése, d. e. 9 órakor.

* **Püspöki fölszentelések.** Császka György kalocsai érsek nemsokára kettős püspöki konszekrációt fog végezni. Husvét hétfőn szenteli ugyanis fel Ivánkovics Jánost roznói és május 1-én gr. Majláth Gusztávot erdélyi segéd püspökké. Az előbbi aktusnál gróf Dessewffy Sándor csanádi püspök és Majorossy kalocsai fölszentett püspök, az utóbbinál pedig dr. Steiner Fülöp székesfehérvári püspök és Boltizár esztergomi felszentelt püspök loznak Császkának segédkezni.

* **Önkéntesek vizsgája.** A nagyvárad-i önkéntesek iskolája tegnap ért véget. A megtartott vizsgálat elég jó eredménnyel ütött ki, mi az október hóban tartandó tiszti vizsgára is szép eredményekre jogosít. A kik jó sikerrel tették le a vizsgálatot, a napokban már káplári sarzsivai fognak az utcán végig billegni, mert e vizsgát minden évben a csilaghullás követi. Ma már a századhoz osztják be az önkénteseket, hogy ismét gyakorolják magukat a fegyver forgatásban és a katonai gyakorlatokban. Ezzel most már leszolgálták a fél évet, még pedig a nehezebbik felét, saját állításuk szerint, az ezután következő rész csak gyerekjáték, egészen a nagy hadgyakorlatokig, amikor egy kissé megugrasztyják és megizzasztyják az elkényeztetett önkénteseket is.

* **Uj kath. körök.** A belügyminiszter a báta-i kath. olvasóköri és a bácsbukini kath. olvasó-egylet alapszabályait jóváhagyta.

* **Gyalóky Lajos nyugdíjazása.** A fővárosból nyert értesülésünk szerint a nagyvárad-i kir. törvényszék jelenlegi elnöke: Gyálóky Lajos a közel jövőben megválk állásától s nyugdíjba lép. Gyálóky Lajos az igazságügy államtitkára, 1872 óta vezeti a nagyvárad-i

törvényszéket s nyugalmaztatása saját kérelmére történik. Helyére értesülésünk szerint Ö r l e y Béla szolnoki törvényszéki elnök fog kinevezetni a nagyvárad kir. törvényszékhez.

* **Értesítő kiosztás a gymnásiumban.** Tegnap osztották ki a helybeli premontrai rendű főgymnásiumban a második időszaki értesítőket. Az eredmény jelentékeny javulást mutat, de a matematikában, mint az értesítők mutatják, most sem tudtak a tanulók előmenetelt tenni. Mindenesetre különös, hogy reális korunk gyermekeinek nincs semmi érzelme a legreálisabb tudomány iránt.

* **Gróf Tisza István és ifj. Tisza Kalmán a királynál.** Ma adja ő felsége utolsó kihallgatását Bécsben Szent-Pétervárra való elutazása előtt. A mai kihallgatáson fogja megköszönni a két új Tisza gróf a királynak a grófi rangra való emelést.

* **Jogász matiné.** A nagyvárad kir. kath. jogakadémia önképző köre ápril 4-én, azaz vasárnap d. e. 11 órakor, saját pénztára javára felolvasást tart a következő műsorról:

Elnöki megnyitó: Némethy Ferenc önképzőköri alelnök.

»A kosár.« Verses elbeszélés, írta és felolvassa: Krüger Aladár.

»Naiv urfiak és kisasszonyok.« Írta és felolvassa Kerényi Miklós.

»Alom való.« Arany J., szavalja Ö r l e y Dénes.

»Felolvasás«, írta és felolvassa: Papp János.

»Bohém vér«, írta és szavalja: Gara Ákos.

* **Dr. Schlauch Lőrincz** bitoros püspök havi kegyadománya 300 frt, csütörtökön, ápr. 1-én délután 2 órakor fog kiosztatni a koldusápoló intézetben Ö z v. Grünwald Henrikné, alelnök.

* **A városliget érdekében.** A márczius havi városi közgyűlésen S z m e t k a György ininterpellációjára [B u s c h Dávid főmérnök ur azt válaszolta, a törvényszéki palota építésénél kikerülő földet a Városliget feltöltésére hordják. Ez tényleg el lett rendelve, de csak oly értelemben van jóga intézkedni a városnak, hogy más köztérre a földet ne hordják. Ha azonban magán telekre szállítják a töltésnek valót, a mérnöki hivatal ezt nem gátolhatja meg. A törvényszéki palota építésétől már pár ezer szekér földet elhordtak, de ebből alig pár szekér került a Városligetbe. A többi egyes lakatos-utcai meredek udvarok és kertek feltöltésére használták s a tulajdonosok 4—6 krt fizettek a szekereknek, a miért szekereként ott rakták le a földet. De igen helyén valónak látnánk, ha a városi tanács s különösen annak vezetője: R á c z Mihály hely. polgármester figyelembe venné azt, hogy a Városliget fejlesztése nagyon is városi érdek, mert a Sortér mellett is kiváló jelentősége van mint gyermek játszó térnek és sétatérnek úgy is szegény városunk sokat nyerne a Városliget fejlődésével. Azt hisszük, hogy nem akadna törvényhatósági tag, aki kifogásolná, ha 100—150 frtot áldozna a városi pénztár arra a célra, hogy a szekerek oda hordják a földet. Ezer és ezer szekérrel lehetne ez összegből emelni a Városliget talaját. Ily csekély összeget meg nem érezne a városi pénztár s különben is a város saját területét rendezné vele.

* **Az adóbefizetések márcziusban.** Nagyvárad város adóhivatalánál az elmúlt márczius hónap adóbefizetések elég szép eredményt értek el. Befolyt a hónap folyamán kincstári adóban 11.222 frt 28 kr., késedelmi kamatokban 534 frt 71 kr., jog- és bélyegilletékekben 1933 frt 14 kr., hadmentességi díjban 650 frt 7 kr., házaló adóban 69 frt, összesen 14.409 frt 20 kr. A községi és utadó befizetések szintén kedvezők voltak.

* **A budapesti kath. munkások egyete.** Egy rendkívül humánus egyet alapszabályait hagyta jóvá a tegnapi hivatalos lapban a belügyminiszter. Az új egyet, melynek címe: »A budapesti kath. munkások egyete« B u n d a l a Mihály volt nagyvárad i, jelenleg központi szeminárium i lelkiigazgató és a fővárosi kath. arisztokrata nők áldozatkészségének és tevékenységének köszöni létét s hivatva van nagyban hozzájárulni a Budapest gyáraiban dolgozó munkások sanyaru és veszedelmes helyzetének javításán. Az egyet, mely már saját házzal bir, az irgalmas nővérek vezetése alatt áll s különösen a szegény fiatal kath. munkásokat megóvj a erkölcsi bukástól, oktatja a szükséges ismeretekre s emellett anyagilag is segít helyzetükön, a mennyiben csekély pár krajczárért ad nekik élelmezést és lakást. — Isten áldása legyen az új egyesületen, melyre napjaink szociális mozgalmai közt oly égető szükség van.

* **Nagyvárad és Biharmegye lak- és czimjegyzéke.** A kereskedők és nagyiparosok régen hiányát érzik egy oly munkának, amely kellő adatokkal szolgálja Biharmegye és Nagyvárad mindazon tényezőiről, akikhez árjegyzékeiket, üzleti kártyáikat, reklám-lapjaikat szétküldhessék. Az eddigi e nemű munkák hézagossak, elavultak, vagy nem megbízhatók, mert olyan adatok állnak benne, a melyek már nem léteznek, megszűntek. Ezen szükségén kíván segíteni az a mű, mely még június hónapban megjelenik s a mely iparágak és lakóhelyek szerint, betűrendbe szedve, az összes Biharmegyében és Nagyváradon lakó iparosok, kereskedők, földbirtokosok, lelkészek, tanítók, tisztviselők, jegyzők, ügyvédek, orvosok stb. teljes névjegyzékét tartalmazza. A mű mintegy 10,000 nevet foglal magában, ugy csoportosítva, hogy bárki könnyen fellelhesse amire szüksége lesz s ne kelljen a nevek tömkelegében hosszu ideig keresgélni s az utolsó posta is azonnal feltalálható legyen. Hogy a munkát a nem magyar ajkuak is használhassák, minden egyes oldalon a foglalkozás megnevezése magyarul, németül és francziául meg lesz jelölve, valamint a könyv használhatóságát megkönnyítő bevezetés és tartalom-jegyzék is három nyelven lesz a műben közölve. A munkát tetszetős zsebben hordható alakban, tiszta nyomással (160—200 oldal terjedelemmel) vászonba kötve készítik, mindennek daczára a mű árát csak 1 frt 50 krra szabták. A hézagpótló munka mindenesetre nagy kelendőségnek fog örvendeni az üzletvilágban. Előfizetések a »Nagyvárad és Biharmegye lak- és czimjegyzéke« kiadójához (Nagyvárad, Apáczá-utca 3. sz.) küldendők.

* **Bimbóhervadás.** A nagyvárad kir. törvényszék egyik kiváló jeles bíróját: dr. M ó r e Pált és nejét súlyos csapás érte. A család szemfénye, reménye, a kis hét éves B e r t i k é tegnap reggel elhunyt. A kis letört virág temetése ma, csütörtökön délután megy végbe. A család mély fájdalmát a következő gyászjelentésben tudatja: Dr. M ó r e Pál kir. törvényszéki bíró és neje szül. Langer Mária egy gyermekük és rokonaik nevében is szomorodott szívvel tudatják felejthetetlen kis fiok B e r t i k é n e k folyó év márczius hó 31-én reggel 5 órakor élete 7-ik havában rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult drága kis halott földi maradványai folyó évi ápril. hó 1-én délután 3 órakor fognak Nagypiacz-tér (Sonnenwirth-házban) levő lakásnál az ev. ref. egyház szertartása szerint ima után a Zöldkerti sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Nagyvárad 1897. évi márczius 31. Áldott legyen emléked, aludd örök álmodat, — melylyel annyi bánatot, hagytál nekünk örökül — csendesen és békében,

* **Konda Samu helyzete.** Az országszerte hirnevessé vált László malom bünpörének főczinkosáról K o n d á r ó l egyik laptársunk tévesen azt a hirt közölte, hogy már az illavai fegyházban senyved, míg másik laptársunk ezt helyre igazította ugyan, de szintén tévesen

hozta róla azt a hirt, hogy igen súlyosan beteg s orvosi kezelés alatt áll. Mint biztos helyről értesülünk mindkét laptársunk közleményei tévesek, mert K o n d á t, ha elszállítják — mi már legközelebb várható — Illavára semmi szin alatt sem szállítják; mert Illavára csak is a legnagyobb bünösöket — (mint pl. rablógylkosok stb.) s 10 évtől életfogytig tartó fegyházzal sújtott fegycenzeket szállítanak. — Ami pedig egészségi állapotát illeti, nem hogy beteg volna, de éppen semmi baja sincs és mondhatni a legjobb egészségnek örvend.

* **Állami dotáció himlőoltásért.** Biharvármegye területén az 1896 év folyamán a községi és körorvosok jósikerrel 31,140 himlőoltást végeztek; ezek közül 12284 újraoltás volt. A belügyminiszter most értesíti a vármegyét, hogy az oltásokért 3594 frt 8 krt kiutalt.

* **Pozsony meghívása.** Pozsony városa szép napokat látott a multban, mikor a magyar királyokat falai között koronázták. Az ősi koronázó város ennek az emlékére a milleniumi évben elhatározta, hogy koronázási szobrot emel. A szép emlékmű már készen van s király ő Felsége és magas személyiségek jelenlétében május hó 16-án fogják leleplezni. Pozsony városa az ünnepélyre Nagyvárad városát is meghívta.

* **Muskó Sándor meghalt.** M u s k ó Sándor szegedi törvényszéki elnök a nyakán támadt antrax elmergesedése következtében meghalt. Muskó Sándor, ki a hódmezővásárhelyi mérgekeverők porében elnökölt, orvosának figyelmeztetése ellenére kiszállott a törvényszékel Hódmezővásárhelyre s napokig a legnagyobb önfeláldozás mellett teljesítette fáradságos tisztét. A mult hét derekán azonban már meg kellett szakítani a tárgyalást s a nagy beteg elnök hazautazott Szegedre, ahol a leggondosabb orvosi ápolás alá vették. Hogy baja súlyos, azt csakhamar konstatálták, de senki sem mert volna gondolni arra, hogy a katasztrófa ilyen hirtelen beálljon. A városban még tegnap az éjjeli órákban elterjedt a megdöbbentő hír s általános a részvét, mert Muskót, ki szegedi bennszülött, a legnagyobb szeretet és tisztelet környezte. Mint kiváló jogász országos névre tett szert. Muskó halála folytán a mérgekeverők porét a törvény értelmében újból előről kell kezdeni s a tárgyalást az új büntetőtanács most már Szegeden fogja megtartani.

* **Ápril elseje.** Ma nem olyan közönséges elseje van, hogy a hivatalnokok felveszik a fizetést s aztán egy jó murival bezárják a napot, ma a legboldosabb elseje s a boldonságok napja van. »Április boldonja« ez ma a jelszó s nemcsak az iskolába lüktető nebuló, a papuesait dobáló eszük inas, virgóniát rágó bakkancsos és bőszült utcazeprő, hanem a legkomolyabb doktor jurisz ajkáról is ellebben néhány szor: »április . . . stb.« Azért jószágos és nyájas olvasó, ha ma látsz egy henteslegényt, ki örült kenguru, megtévelyodott rinozerosz, vagy bösz viziló gyanánt tépáz meg egy ártatlan lábbeli foltozó gyakornokot, vagy egy habverő szörvagnoki művészt, gondolj április elsejére, mert ennek ez az oka. Ha hallani fogsz az utczán kaczagó hölgyeket s felültetett gavallért, gondolj szintén e boldos napra és végül, legeslegvégül, ha az ujságok hasábjain egy szenzációs hirt, mely a valóságnak — amint ki fog sülni — meg nem felel, ne bántsd a szegény riportert — gondolj áprilusra, ő is csak ezt járattott.

* **Gyors intézkedés.** Mig a Körözs-parton a községi iskolának telkén fel nem építette az ev. ref. felekezet a leány-nevelde épületét, elég tágas udvar állott játszó helyül a növendékeknek s ez némileg kárpótolta óra közben őket az iskola helyiségek állapotáért. Egy idő óta azonban ettől a nagyon is szükséges szabad mozgástól is megfosztották őket az építkezéssel. A községi iskolaszéket elismerés illeti, hogy gondoskodott legalább türheló játszóhelyről. Az iskola mögött levő kertet beföldték homokkal s kijárára ajtót vágtak Jakab Mihály-utczán. Tegnap már vigan játszadoztak az apró leánykák az okkupált területen.

*** Halálozás.** A következő gyászjelentést vették: Alulírottak a legmélyebb fájdalommal tudatják a legjobb férj, testvér, sógor és rokon ifj. O z s v á t h Józsefnek folyó évi márczius hó 31-én, élte 46-ik, boldog házassága 14-ik évében, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó évi április hó 2-án d. u. 3 órakor fogtak Váralja, Nagymalom-utca 257-ik szám alatt levő lakásnál az ev. ref. egyház szertartása szerinti ima után a várad-velencei ref. sírkertben örök nyugalomra helyezni. Mely végtiszességétélre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívottnak. Nagyvárad, 1897. márczius hó 31-én. Béke poraira! Öz. ifj. O z s v á t h Józsefné szül. Rölich Juliánna az elhunyt neje, O z s v á t h Lajosné szül. Fazekas Juliánna, O z s v á t h Sámuelné szül. Székely Katicza, O z s v á t h Gézáné szül. Hoholáti Mária, Géczi Gyula, Szilágyi Sándor, O z s v á t h József, O z s v á t h Józsefné szül. Makai Zsuzsána az elhunyt szülei, Rölich Venczel és neje szül. Nilgész Erzsébet az elhunyt apósa és anyósa, Rölich Béla és neje, Rölich Lajos, Rölich Piroška férj. Zboril Ferenczné, Rölich Mariska, Rölich Ilonka, Zboril Ferencz, Rölich Lajosné szül. Ladányi Juliánna az elhunyt sógor és sógornő; O z s v á t h Lajos, O z s v á t h Sámuel, O z s v á t h Géza, O z s v á t h Mária férj. Géczy Gyuláné, O z s v á t h Róza férj. Szilágyi Sándorné az elhunyt testvérei.

*** A nagy-kátai hősök ápolója.** A Nagy-Kátán április 4-én történő honvédszobor leleplezése alkalmából olvassuk a B. H.-ban a következő sorokat: A honvédségnek a nagy-kátai csatában elhullott sebesülteit közt volt annak idején D e g r é Alajos is, a pár hónap-pai ezelőtt elhunyt veterán író, a ki a szabadságharcban őrnagy volt a Károlyi-huszárezrednek. Sebekkel borítva bukott le lováról s eszméletlenül terült el a csataterén. A mikor magához tért, betegágyon feküdt és egy szolid-képű, szőke fiatal pap örködött szeretettel fölötté. A nagy-kátai káplán volt, a ki hiveivel összeszedte a csatater sebesülteit, Degrét pedig saját ágyába fektette és önmaga ápolta szamaritanus irgalommal hosszas betegsége válságos óráiban. A fiatal őrnagy erős szervezete kiheverte súlyos sebeit és Degré érzékenyen elbucsván hűséges ápolójától, visszatért ezredéhez, végigküzdeni a szabadságharcot Világosig. Az elnyomás napjaiban éveken át mitsem hallott ápolójáról, a míg a hatvanas évek végén, a mikor Vácztól birtokot vett, a székesegyház kanonokjai sorában a fiatal káplannak reá nézve oly emlékezetes szelid arcát fölismerte. Harmincz év után, a vizontlátás örömei közt borultak egymás keblére a vitéz őrnagy és a nagy-lelkű ápoló, kiről Degré Alajos mindig hálsán emlékezett meg. Vajjon a nagy-kátai honvédszobor rendezői nem felejték-e ki a meghívottak sorából a nagy-kátai sebesült hősök egykori ápolóját — S p ó n e r József, váci olvasó kanonokot.

*** Közigazgatási ülés.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága ma, esütörtökön délután 3 órakor tartja április havi rendes ülését. A szokásos jelentéseken kívül több érdekes közigazgatási dolog kerül tárgyalásra,

*** Kettő meg egy az négy.** A rét-város részben van a panaszolttnak egy kis boltja. V e r e s Bálint iparos bement hozzá egy tizest váltani, de a furfangos boltos sajnálta a fáradságot, hogy bevójának mind a tiz forintot leolvassa, egy talér hiányzott belőle. Veres észrevette, hogy mikor h á r m a t kellett volna mondani n é g y e t mondott a boltos s mikor vége volt az olvasásnak, azon módon egy jelenlevő paraszt emberrel olvastatta meg a tallérokat, ki észre vette a hiányt. A károsult panaszt emelt a rendőrségnél, hol a boltos szórakozottsággal védekezik. Azenban többen bizonyítják, hogy nem első eset, hogy a felváltandó pénzből kevesebbet adott vissza, persze a hiányt soha sem térítette meg.

*** Intézkedés az utcák seprésére nézve.** Ugy látszik az illetékes körökben igazat adtak lapunk által, a közönség érdekében tett felszólalásnak. Ezután nem délben fogják seprni az utcákat, hanem fél 2 órakor, amidőn legnép-

telenebb. A második seprést este fél 9 órakor fogják végezni. Egyelőre ez is jobb annál, mint sem a déli közönség arcába seprjék a port.

*** (Express !)** A naiv közönség azt hiszi, hogy az »express« szó a gyorsaság netovábbját jelenti, kivált ha express-táviratról van szó. Sajnos, de a naszodi kir. táviróhivatal nincs ezen a véleményen. Egyik polgártársunkat, ki a Bánffy-telepen lakik. Monorról küldünczel továbbítandó express-táviratban értesítették, hogy anyja meghalt s azonnal jöjjen. S e helyett mi történt? A naszodi táviróhivatal ajánlott levélbe rakta a sürgőnyt s úgy küldte rendeltetési helyére A címzett persze megkapta a sürgőnyt. — de a temetés után.

*** Aki a császáré.** Tegnap kezdődött meg a sorozás. Egymásután álltak a legények mérték alá, egyik örült, a másik kesergett, midőn kimondták reájuk hogy »tauglich« Haza jövet volt is aztán duhajkodás s tele torokkal dalolták hogy:

Mikor engem jaz fő orvos vizitált.

Körülnézett, tapogatt meg meg állt. Jaj volt aztán a piaci kofáknak, mert a patogatott kukoricájukat felborították. Lett erre ribillió s kutya macska háboru. Hanem a rendőrségnek — tiszta igazság, — hogy semmi köze sincs a vizitáláshoz, tapogatláshoz, mert hát rőndnek muszaj löny s becsiptek három »tauglich«-ot és szégyen szemre föl vitték a rendőrséghez K á d á r Péter azzal védekezett, hogy neki semmi köze a cibizhez; ő a c s á s z á r é, neki mátul kezdve csak a parancsol akinek csillag van a paropliján. Dehát a rendőrség bár méltányolni tudja a hadsereg autonomiáját, mégsem tűri el, hogy szemébe mondják: »kutyánál az egres, de neköm csak azir se parancsol.« Az erőszakoskodó legényt kőterbe tették, mert egy kis spiritusz illat is tódult ki a száján, miből az következett, hogy a leendő bakkancsos h o l t r é s z e g. Azt, hogy bánatában, vagy örömben rugott-e be, a vizsgálatnak ez ideig nem sikerült kideríteni.

*** Romantika a tárgyaló teremben.** A tárkányi gyilkosság végtárgyalásának egy romantikus epilógja is volt. Az ítélet kihirdetése alkalmával, még mosolygott a fiatal vádlott, özvegy Bunta Ferenczné, kire nem lehetett bebizonyítani, hogy megölette az urát a szeretőjével. Halálkódott a bírák előtt . . . de tán a végzet nem engedte hogy örüljön életének az az asszony kire némileg mégis bebizonyult, hogy gyilkos. Mikor kilépett a teremből szabadon felmentve a szörnyű vád alól, midőn nyolcz hódapi szabadság után először szivhatta a szabad levegőt, egy faluja belüli megmondta neki, hogy a tárgyalás első napján, — meghalt a t i z e n n y o l c z é v e s leánya, kit vádlottársának L ő r i n e z Istvánnak szánt. Az öröm kifejezései egyszerre kinossa váltak, szeméből előtörték a könnyek és sirt . . . de nem örömben. A nép pedig azt következteti belőle hogy ez az Isten uja s nem is hiszik most már el, hogy nem ez az asszony ölette meg az urát.

*** A Páris patak rombolása.** Kálvária utca végén a Párispatak évtizedek óta, rongálta az utat, a mely ma már mintegy 3 méterrel alantabb fut el, mint ezelőtt 10-15 évvel; a melyik pinczébe azelőtt az utról egyenesen lehetett bejárni, ma bennt van a hegyoldalban. A Páris patak az igaz, egy idő óta szelidebb, vagyis inkább nem volt mostanában olyan nagy esőzés, felhőszakadás a patak környékén mely a városra zuditsa az óriási víztömeget, mint mikor házakat döntött le. Kálvária-utca végé azonban most is erősen rongálja a partot. A Kuncz-féle szőlő átellenében, egy jégverem mellett jobbra nagy területen a part beomlott. A földomlás alig egy méternyire van az uttól. Eltekintve attól, hogy a beomlott föld nagyobb esőzésnél a beomló vizet felduzzasztja s nagy károkat okozhat a Hidegser-utca még távolabb fekvő házainak, az utat is veszély fenyegeti s a most még kevés költséggel helyreállítható bajt, majd ezekkel lehet csak rendezni. Ajánljuk az illető hatóság figyelmébe.

*** Járványos csuklás.** A morva Nikolsburg és Lindenburg városokban nemrégiben furcsa járvány ütött ki. Valamelyik parasztasszonyt elfogta a görcsös csuklás és a szegény annyit csuklott, hogy a szomszédos házakban minden asszony mekapta ezt a kellemetlen betegséget.

Erről a nőről az egész város női lakosságára átragadt a csuklás, úgy, hogy a kis lányok miatt az iskolákat is be kellett zárni, A legérdekesebb a dologban az, hogy egy ilyen csukló asszony egy bécsi kórházban ment gyógyíttatni magát, s ott, amint az egyik kórteremben elkezdett csuklani, az ott fekvő tizenkét beteg azonnal rákezdte a csuklást. A járvány néhány hónapig tartott.

*** Hűtlen cseléd.** Mindennapi dolog már ez, úgy hogy legbecsületesebbnek látszó cselédnek sem hisz már a gazdája. Tegnap egy öreg szakácsnőt, P á l Zsuzsánát jelentettek fel, ki gazdájától öt forint kész pénzt és egy ezüst órát lopott el. A szakácsnőt felkísérték a rendőrséghez, hol beismerte tettét.

*** A börgyáros párbaja.** A „Magyarország“ egyik utóbbi számában megjelent közlemény által dr. Wolfner Tivadar, tartalékos főhadnagy és országgyűlési képviselő sértve érezte magát s ennek következtében Örley Kálmán és Dániel Gábor országgyűlési képviselők, által provokáltatta Holló Lajos országgyűlési képviselőt az említett lap felelős szerkesztőjét, Ez utóbbi a maga részéről Bolgár Ferencz országgyűlési képviselőt és Szederkényi Nándort nevezte meg segédei gyanánt.

x Legujabb és kizárólag a legjobb gyártmányok férfi fehérművekben úgy szintén legujabb angol férfi divat cikkek a tavaszi évadra megérkeztek Roth M. utóda kalap és férfi divat üzletében a hol kizárólag csakis Karlsbadi cipők kaphatók.

Telefon.

Telefon.

Olvassonk s különösen a főtisztelendő

klerus figyelmébe ajánljuk Fábry

Testvérek meglepő nagy választéku

Angol, Olasz, Pless, Pichler és honi

készítményü kalap raktárát: gyer-

mek kalapok és sapkák 50 krtól

kezdve. Postai megbízások azonnal

elintéztetnek.

EGYESÜLETEK.

A rabsegélyző egylet közgyűlése. A nagyváradai és biharmegyei rabsegélyző egylet rendes évi közgyűlését az 1897. évi április hó 4-ik napján délelőtt fél 11 órakor (a kir. törvényszéki fogház épületben) tartja meg, melyre az egylet tagjait megjegyezve, hogy az alapszabályok 12. §-nak értelmében a közgyűlés tekintet nélkül a tagok számára határozat képes lesz — tisztelettel meghívom. A közgyűlés tárgyai lesznek: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. A titkár évi jelentése, az igazgató választmány és a számvizsgáló bizottság jelentése feletti határozathozatal. 3. Titkár és igazgató választmányi tag választás. 4. A közgyűlés előtt 3 nappal beadott indítványok tárgyalása. Nagyvárad, 1897. márczius 25. Gy a l ó k a y Lajos, egyl. elnök.

IRODALOM.

— **Esketési beszédek.** Tisztelettel értesitem a ft. lelkeszkedő papságot, hogy „Esketési beszédek“ című sz. beszéd gyűjteményem megjelent. A mű, mely 100 sz. beszédet tartalmaz s a leghirnevesebb francia s német szónokok beszédei után van átdolgozva, négy részre oszlik: hit-és erkölcseni, szertartástani, rövid istelmi s tulajdonképeni alkalmi beszédekre. Függelékül aranymenyegzői beszédek vannak caatolva. A csinos kiállítású, 29 nagy nyolczad-rétü ivre terjedő mű ára füzve (az árat előzetesen beküldőknek bérmentesen szállítva) 2 forint. Angol vászonba diszesen kötött példányok is kaphatók. A megrendelések alulírotthoz, vagy a „Pázmány-sajtó“-ba intézendők Dr. Irinyi Tamás, theologiai tanár. Szatmár, 1897. ápril hó 2 án.

SZINHÁZ ÉS MŰVESZET.

Fővárosi művészek hangversenye.

— 1897. márczius 31. —

Nagyváradon a hónap utolsó napján hangversenyt rendezni legalább is merész feladat, különösen akkor, ha ez a hónap utolsó napja bõjtre esik. Ha ehhez a kedvezőtlen auspiciumbhoz még az is járul, hogy a hangverseny nem kezdődik a pontos időben, mint tegnap is, mikor a budapesti gyorsvonal késése miatt csaknem egy órával utóbb kezdődött, az eredmény az, ami tegnap is volt, hogy t. i. a Sas nagy terme csaknem kongott az ürességtől. Az anyagi siker esélyességét azonban fényesen compenzálta az erkölcsi. A program minden egyes száma zajos és megérdemelt tapsokat aratott s a megjelent közönség nem bánta egy cseppet sem, hogy eljött, sőt sajnálta azokat, kik megfosztották magukat egy igazi művészi concert élvezetétől.

Ugy az egész programról, mint a szereplőkről csak jót mondhatunk:

Zilahiné-Singhoffér Vilma rendkívül kedves megjelenésű csinos szép fiatal asszony lágyan csengő üde hanggal, mely a felső regiszterekben sem veszít semmit tisztaságából. Első darabja a »Tannhäuser« opera nagy áriája volt, melylyel igen nagy sikert aratott. Olyan könnyedén, szívhez szólóan és oly melodikus énekelte el Wagnernek e nehéz darabját, hogy a piéce végén nem volt kéz a teremben, mely ne tapsolt volna. A műsor egy része változást is szenvedett a mennyiben a *Vieus mou bieu amiée* című darab helyett *Chaminade* »*Sijétais jardinière*« című bájos kis dalt és *Dumeinliebes Kind*-et énekelte a művész olyan közvetlenséggel és melegséggel, mely valósággal elragadta a publikumot. A művész hangja nem igen erős ugyan, hanem igen behizelgő és lágyan csengő, mely elbájolja az embert.

Ehhez járulnak a művész csinos alakja és előkelő megjelenése, mely oly hamar a legelső rangú és legkedveltebb művésznők sorába avatta. — Zilahiné nem áll még fejlődése tetőpontján, hanem szép tehetségénél fogva igen szép jövő áll előtte.

Zilahy Gyulát úgy ismeri mindenki, mint jeles talentumú, képzett, intelligens színészt. Megjelenése mindjárt elárulja, hogy gyakorlott, magas nivón álló színészszel van dolgunk, ki ezen benyomás hatása alatt egyszerre meghódította a közönséget. Kitűnő előadó s nem frázisként mondjuk, hogy a közönség derültsége egy percze sem szűnt meg s előadás közben is nem egyszer felhangzott a közönség tapsvihara. »Egy modern vigjáték« című szerzeményével teljes sikert ért el. Ugy az előadás, mint maga a szerzemény megérdemli a dicséretet. Előadta még Gabányi »Bánya szerencsétlenség« és Sipulus »Füldörvos« című monológját, mit szintén bő tapsviharral jutalmazott a csekély számú közönség. A Zilahy tehetsége már teljesen ki van forrva, olyan törő metszett humorral interpretálja a vig darabokat, mely ellenállhatatlanul kacagásra kényszeríti az embert.

Gaal Pál fiatal zongoraművészen egy szimpatikus és igen tehetséges zongora virtuozt ismertünk meg, ki különösen saját szerzeményű »Magyar Rhapsodiájával« keltett nagy hatást. Különösen új technikája rendkívül fejlett és képzett. Gaal különben egyike a legjobb fővárosi zongora tanároknak.

A hangverseny melyből két pontot hagytak

ki 1/2 10-kor ért véget. A program be nem tartása egy kis kellemetlenséget okozott, mivel a közönség nem volt tisztában azzal, hogy vége van-e már a műsornak s már felállni készült, midőn Gaal Pál még néhány bus és vig magyar népdalt adott elő a zongorán nagy vervevel és routine-al.

REGENY-CSARNOK.

Rab-szerelem.

Francia regény.

30.

A vonat végre berobogott a villamos lámpák által nappali fényvel megvilágított indóházba. Egy éles fütty s a mozdony egy pillanattal alatt megállt. A vagon ajtaja kinyílt s Norine beszállt. Egészen megkábította az a látvány mely szeméi elé tárult. A megérkező vonat egyre ontotta fulladt levegőjű rekeszeiből az utasokat. Micsoda zaj láma kiabálás! A hordárok csomagokkal megterhelve szaladgáltak fel s alá a perronon. Az utasok egy része a rájuk várakzó ismerősökkel élénk beszélgetésbe ereszkedett, míg egy vasuti kalauz éles hangon kiabálta: Lyon Marseille Niza felé a gyorsvonal, Cherbourg London felé az express... tessék beszállani. A gőzmozdonyok éles sipja, a teherkocsik zörgése az aszfalton a csengetés az utasok beszélgetése a berobogó vonatok zakatolása, mind olyan kimondhatatlan kaoszba olvadtak össze, mely csaknem megsiketítette a fiatal leányt, ki eddig madárcsicsergést és a faczipók kalapácsolásainak zaját hallotta csak egész életében. Ehhez járult az éjszakában hirtelen feltűnő ragyogó fény, melylyel az indóház kivolt világítva, a tarka hirdetések a falakon, a nagy villanyos óra képe mely a falubeli toronyóránál legalább is mégegyszer nagyobb volt, a vasuti színes jelző lámpák hosszú sorozata, melyek megvakították szeméit.

Végre is összeszedte magát s a kijárat felé tartott. Itt újabb meglepetés várt rá. A mint ugyanis az indóházból kilépett a boulevardra s egyszerre maga előtt látta az óriási Párisi örökké nyüzsgő tömegével, a tova robogó kocsik szédítő zaját. A lövönatok kocsijainak éles sipolását, az utczagyerekek kiabálását hallva s megpillantva a fel alá hullámzó tömeget, a kivilágított kávéházakat, ragyogó üzleteket s az Eiffel torony csucsáról lerohanó villanyos fénysugár kékét, mely mint egy óriási üstükös tünt fel az égbolton, egészen mozdulatlan lett.

Kocsit parancsol kisasszony, szólalt meg hirtelen mellette egy hang. Tessék beszállni. Hová megyünk?

Norine-nak eszébe jutott, hogy valamikor olvasta egy naptár hirdetései közt »Hôtel Mirabeau« reklamját, azért egész gondtalanul hirtelen oda szolt:

A »Hôtel Mirabeau«-ba.

A »Hôtel Mirabeau« egyik Páris legelőkelőbb vendéglőinek a Rue de la Paix utcában, hol azaz 80 frankkal, mely a fiatal leány összes pénzét képezte, nem sokáig lehetett volna tartózkodni.

A kocsis azonban észrevévén, hogy vidéki tapasztalatlan leánnyal van dolga felvilágosította Norinet s a Rue des Ecoles egy tizedrangú kis szalodájához vitte, hol napi 2 francért az ötödik emeleten egy kicsiny, de tiszta szobát kapott.

Felérve szobájába gondolkodni kezdett, hogy mit tegyen. Teljesen egyedül, ismerősök nélkül az óriási városban hová, kihez forduljon. Az igazságügyminiszter címe ott volt zsebében s ha beszélt vele azonnal indulhat vissza apjához.

Erősen bizott benne, hogy a miniszter teljesíteni fogja kérését s a régi szép napok újra vissza fognak térni, mert Jean meg fog gyógyulni bizonyosan. — Nem lehet, hogy meghaljon. Elfogják hívni a legjobb orvost, ő maga fogja ápolni s a siker nem maradhat el.

Aztán kinyitotta bőröndjét, felvette vasárnapi ruháját s lement az utcára. A szálloda előtt volt a bérkocsik állóhelye. Odaadta a miniszter címét egyiknek s beült a kocsiba,

mely vágtatva indult meg a nagy városi kocsik szokása szerint.

Gyönyörű esti idő volt. Egész Páris az utcán hullámzott. De Norine mit sem látott, annyira elvont merülve gondolataiba. Egyszerre csak eszébe jutott, hogy hiszen már este van s a miniszter bizonyára nem fog fogadni. Megállította a kocsit s visszafordult újra a szalodába.

A kocsis 10 francot kért. Mit volt mit tenni. Fizetni kellett. Milyen szörnyű drágák is ezek a párisi kocsik, hiszen Anberive-ben 10 francért egy hónapra lehet bérelni egy szerket.

A kocsit kifizette s lefeküdt.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A Tisza-Korbuly affaire befejezése.

Budapest, márcz. 31. (Saj. tud. táv.)

A Tiszakorbuly ügy ma végleg elintéztést nyert, még pedig elég sok huza-vona után. Az ügyet, mely különben a Hazánk czm. hirlap az »Üzlet és politika« czimű cikkéből keletkezett, néhány nappal előbb távirati rovatunkban bőven tárgyaltuk. Tisza István gróf segédei kardot ajánlottak, mit azonban Korbuly segédei tekintettel felük testalkatára nem fogadtak el és pisztolyt követeltek. Tiszák erre fegyver bíróságot ajánlottak, ezt azonban Korbulyék megtagadták s így Tiszák erre a maguk részéről az ügyet végleg befejezettek nyilvánították.

Duelláló politikusok.

Budapest, márcz. 31. (Saj. tud. táv.)

Wolfner Tivadar a gödöllői kerület orsz. gyűlési képviselője Holló Lajossal a Magyarországi hirlap szerkesztőjével az öszszeférhetetlenségről szóló egyik tegnapi cikke miatt pisztoly párbajt vívott, de mindegyik sértetlenül hagyta el a párbaj színhelyét.

A reformátusok konventje.

Budapest, márcz. 31. (Saj. tud. táv.)

A reformátusok egyetemes konventje ma d. e. 10 órakor kezdődött a ref. gymnázium dísztermében.

Jelen voltak: Bánffy Dezső báró, Szilágyi Dezső, Tisza Kálmán, Darányi, Vay Béla br. stb.

Kun Bertalan püspök imája után Tisza Kálmán világi elnök megnyitotta a konventet s bejelenti Vályi János halálát. Együttal örömeinek ad kifejezést, hogy a konvent egyházi elnökét, a 80 éves Kun Bertalant itt üdvözölhetik. (Eljenzés.)

Kun Bertalan püspök az ovációt melegen köszönte.

A konvent 2—3 napig fog eltartani.

Panama II.

Páris márcz. 31. (Saj. tudós távir.)

A reggeli lapok azt írják, hogy a törvényszék birtokában van Cotta báró egyik jegyzékének, melyen a jobb párt 17 tagja szerepel mint bűnrészes a Panama botrányban.

A görög-török háboru előtt.

— A keleti válság —

A válságnak, mely eddig csak Krétára szorított, mátol fogva új gyupontja van. Mai sürgönyeink egyike már Larissából, a thessáliai határról van címezve, a hova a görög trónörökös

mint kinevezett főparancsnok megérkezett és hadiparancsát kiadta. Vele szemben 50,000 török katona 300 ágyuval várja a jeladást, Ellassoná-ból a török főhadiszállásról, hogy megkezdje egy leendő világháboru nyitányát. Ugy látszik, hogy az események rohamos fejlődését a nagyhatalmak már fel nem tartoztathatják, hiszen Kréta elszigetelése sem sikerült, és így nemsokára tanui leszünk a második görög szabadságharcnak és a félhold élet-halál harcának, melyet európai birtokának romjaiért folytat. A világháboru rémétől rettegő emberiség utolsó mentőhorgonya még Felseges királyunk nemsokára bekövetkező pétervári utazása. Itt lesz eldöntve a kérdés: béke lesz vagy háboru?

Mai távirataink így hangzanak.

A görög fővezér kiáltványa.

Larissa márcz. 21. (Saj. tud. táv.) A görög trónörökös, mint a határszéli görög haderő parancsnok következő napiparancsot bocsájtotta ki:

„Ő Felsege engem legkegyelmesebben kinevezett a thesszáliai esapatok fővezérévé. Midőn tehát ezen a mi hazánkra nézve nehéz és kritikus órában hivatalomat elfoglaljuk, kifejezést adok ama meggyőződésnek hogy mindnyájan teljesítitek kötelességeiteket eskütközöttök hűek maradtok, az összes nehézségekkel szemben egyenlő türelmet és szilárd kitartást tanusítottok. A törvények ér feljebbvalóitok iránt pedig engedelmességet mutattok és meg lesz köztetek a fejelem, mely nagy tényezője a fegyverhatalmának.”

Kréta pacifikációja.

Budapest. márcz. 31. (Saját tud. távirata.) A hatalmak, elhatározták, hogy Kréta erélyesebb pacifikációjára még 600 embert küldenek.

Fellebbezés a hatalmakhoz.

Athén, márcz. 31. (Saját tud. táv.) A krétai menekültek egy kérvényükben a hatalmakhoz és Faure elnökhöz aziránt appellálnak, hogy a humanizmus nevében szüntessék meg a Kréta ellen elrendelt ostromzárat, mert nejeiket és gyermekeiket éhínség fenyegeti. Kérik, ne kényszerítsék őket a blokádtól az a utonomia elfogadására, hanem engedjék meg Kréta és Görögország egyesülését.

Véres csaták Kréta partján.

Kanea, márcz. 30. (Saját tud. táv.) A görögök ma megtámadták Izzedin erődöt, mely a szuda-öböl felett uralkodik. A nemzetközi páneziós hajók megkezdették a krétaiak bombázását, hogy az erődöt támogassák, melyet a törökök 12 ágyuval és 1 golyószóróval tartanak megszállva. Charner és Pottier tengernagyok ma korán reggel Sitiába mentek.

A Spinalongánál vívott csatáról ezeket jelentik: *Az ütközet két napig tartott. A törökök állásaikat véres veszteségek után odahagyták és a sziget védett pontjaira vonultak. A francia tengernagy a spinalongai török helyőrség felmentésére sietett de már elkészt.*

Török állapotok.

Konstantinápoly márcz. 31 (Saját tud. táv.) Karathevdory pasának Athénba való küldetését közvetlen tárgyalások céljából komolyan tárgyalják. A porta ezért nem akarja a török csapatokat Krétából kivinni, mert fél

hogy ezzel rossz vért szülne a mohamedánok között. Több körülmény arra vallt hogy az örmény mozgalmakról szóló híreket a törökök költötték csak azért hogy ezzel a tokáti vérengzéseket igazolják. Magán értesülések 1000-re teszik a megöltök számát, kik között számos katolikus és görög is van. A rombolás okozta kár igen nagy.

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradí hetivásár

Vásári árjegyzék a nagyváradí piaczon 1897. márczius 30-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

O buza 7.30 Uj buza 7.10 Kétszeres buza, 5.70—5.60 Rozs 5.60—5.50 Árpa 4.10—4.00 Zab 5.20—5.10 Tengeri 3.40 uj 3.30 Borsó 13.—
Lencse 15.00 Bab 7.30. Köleskása 12.00 Burgonya 2.40. 100 kiló Lángliszt 13.70. Zsemlyeliszt 13.20 Fehérkenyér liszt 12.20 Barnakenyér liszt 11.00 széna fuvarral 2.60. Szalma fuvarral 1.50 Szalonna 60.— 6 kiló zsúpp-szalma 0.8 1.60 kgrm. alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tűzifa bikk 3.00, tölgy 2.80, eser 3.30. 100 kiló marhahús 52.—. Ontótt gyertya 54.—. Lámolaj —50. Egy liter bor 6 50, uj 40 pálinka 36 szilvapálinka 80, szesz 85. Egy rétermázsa kő-só 10.70, nyers fagygyu 24.—, olvasztott fagygyu 32.—, szappan 24.—, birka gyapju —00 magyar gyapju 00.—. Egy hektoliter 6-bor 33.00 uj bor 21.—, méz 1.25, kemény faszén 1.80, puha faszén —, kendermag 7.30 köles 5.40 repeze 11.40, dió 19.—, mogyoró —, aszu szilva 20.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 12, szalonna 64, sertéshus 54, juh-hus 34, veres hagyma 8, fog-hagyma 24, bors 1.10, paprika 1.50 barnakenyér 10. Egy liter kóolaj 20, 1 mm. Bükköny 0.00 mm. Luczernvmag —. frtigi, 1 mm. Lóhere ——— 1 mm Burgondi —.

Marha ártáblázat 1897. márczius 30-ról egy pár első rendü jármás ökör 270—340 egy pár másodrendü jármás ökör 220. 265 egy pár harmadrendü jármás ökör 120. 210. 1 pár fejős tehén 90—185. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 64—85 1 drb vágó tehén 150 kgr. 45—65. 1 drb. veres borju 9—14.1 drb. fél éves borju 18—27 1 drb egy éves borju 35—36. két éves borju 60. 65. 1 drb. hizott sertés 60, 65. 1 pár fél éves 20. 26 1 pár egy éves sertés 38. 45, 1 pár két éves sertés 63, 85, egy drb. jóigás ló 60 100, 1 pár ökörbőr 16—22. egy pár tehénbőr 10—15 borjubőr 4.00—6.00, 1 pár lóbor 5.—10.

Forgalmi kimutatás 1897. évi márczius hó 30-ról: Tiszta buza körülbelül 300 hltr, kétszeres buza 250 hltr, rozs 300 hltr, árpa 100 hltr, zab 100 hltr, tengeri 300 hltr, burgonya 400 hltr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 50 drb, félhizott 80, sovány 170, süldő 250, malacz 480, hizott marha 24, jármás ökör 600, fejős tehén 370, borju 302, bivaly 11, juh és kecske 300 ló 547.

Hivatalos árfolyamok
a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. márcz. 31-én.

Magyar aranyáradék 4%	—	—	121.75
Magyar koronááradék	—	—	99.—
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	122.25
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	101.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ban	—	—	120.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	97.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	100.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	97.50
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölcsön	—	—	151.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	141.—
Osztrák áradék papírban	—	—	100.75
Osztrák áradék ezüstben	—	—	100.75
Osztrák áradék aranyban	—	—	122.50
Osztrák korona áradék	—	—	100.25
1860. osztrák államsorsjegyek	—	—	142.—
Osztrák magyar bankrészevény	—	—	945.—
Magyar hitelbank részevény	—	—	395.—
Osztrák hitelintézeti részevény	—	—	359.—
Osztrák-magyar államvasúti részevény	—	—	842.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	9.51
Német birodalmi márka	—	—	58.65
London vista	—	—	119.65
Páris vista	—	—	47.60
20 márkás arany	—	—	11.74

A szerkesztésért felelős:
Dr. VUCSKICS GYULA.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 év kúti időre hásspánban. Birtokos felmondhat, pénzügyintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tüke is törlesztetik. Lebonnyolítás leg-rövidebb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és katasteri birtokiv másolat. 40494

Ingatlan-és Jelzálog Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körut 39.

Intézetünk az egyedül, mely az ország minden megyéjéből, határáigok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által önkényesszerűleg ajánlta van.

Richter-tele Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házszer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynek, csúsznál, tagzsárgatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésre is mindig gyákrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyákrabban Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házszer, melynek egy háztartásban, sem kellene hiányozni. Az orvosok és a közönség által mindenütt ismert. Főraktár: Gyógyeszközök készletében van: Budapest, Be-Török József gyógyszerésznél Budapest. Be-vásárlás alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kisebbbirtokú utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” vedjegy és Richter cégjegyzék nélküli mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és lársa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

290—83—56

A töllem vett vagy általam kijavított órákért 2 évig jótallok.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Órás és látszerészeti üzletet

Nagyváradon, Fő-utca, (Bazár-szoros Mayr-házban) megnyitottam.

Dusan felszerelt jutányos ár mellett mindennemü *arany és ezüst zseb-, női-, inga-, ráma-, asztali-, fali-* továbbá *utazási és bresztő órákból nagy raktárt tartok.*

Továbbá **szemüvegek, látcsövek, orvosi és szobai hőmérők, légsúlymérők, compassok stb. stb.**

Elvállalok mindennemü órák és látszerészeti tárgyak javítását.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

HILF MÖRNE

74—5—10

Szemüvegeket orvosi rendelet szerint is elkészítek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközölthetnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközölthetnek.

Szenzációs

31 év óta

fenálló

női- és gyermek felöltő üzletünket
folyó évi szeptember havában

Zöldfa-utca Munk Jakab-féle házba

94 4-20

helyezzük át.

Mire a t. hölgyközönséget értesítjük és figyelmét felhívjuk, hogy összes
raktáron levő

női-leány és gyermek felöltőket

minden elfogadható árban árusítjuk el.

Kiváló tisztelettel

HEIMAN LIPÓT és TÁRSA

NAGYVÁRAD,

Zöldfa-utca.

Alapított 1866-ban.

üzlethelyiség

változás miatt

Jó minőségű

tisztaselyem

méterenkint

95 kr.

szandicz ADOLF

áruháza

T
A
V
A
S
Z
I

I
D
É
N
Y
R
E

T
A
V
A
S
Z
I

I
D
É
N
Y
R
E

75 krtól méterenkint
divat-selymek
Szandicz-vászon
30 rőt (1 vég) 4 ft.
Nagyvárad, Olaszi, Bémer-tér.

Ruhaszövetek és selyemkülönlegességek

valamint mindennemű

kelengyékéből

nagy raktár.

Gallérok 85 krtól

Kabátok 4 frttól

96 4-5